

Власне... Власне... Власне...

Олександр Мінович

"... гра, власне, перейшла на половину суперника, м'яч, власне, майже не переходить центр поля, захисту, власне, буде важко стримати таку потужну атаку, тепер, власне, важливо, як зіграє воротар..."

Вгадайте: звідки взято цей текст?.. Думаєте з якогось гумористичного оповідання? З якогось, модного тепер стендапу?

Зовсім ні. Це уривок із коментаря футбольного оглядача на одному з відомих телеканалів. Вважаєте, що він один такий, цей оглядач? Повірте: ні. Зовсім не один.

"... ну, власне, що маю сказати... мистецтво, власне, завжди несли в маси одиниці закоханих у творчість людей. Саме такі, власне, люди створювали цивілізаційний простір..."

А це вже не спортивний коментатор. Це – відома наша письменниця. На телеканалі "Культура"!

Агов! Це що?.. Це звідки взялося, як вкралося й засмітило нашу мову? Хто придумав вживати майже в кожному речення це слово-паразит, яке нічого не означає, не несе будь-якого смислового навантаження?

Чи чув хто, щоб оце "власне" вживали в магазині, в трамваї, тролейбусі? "Передайте будь ласка на, власне, квиток..." – звучало б не просто смішно, а викликало б регіт.

Слово-паразит "власне" стало таким собі сполучником у мові, заміником паузи при нехватці слів у декотрих представників інтелігенції. Здається тільки в них. Інколи цей бур'ян-паразит нагадує матюки, які вживають найменш малокультурні люди, вставкою в розмову.

В нашій мові часто бувають присутні модні словечки. Приміром нещодавно дуже полюбляли вживати: "гламурно", "дорожня карта", "конструктивно". Тепер слово "звісно" майже замінило інші стверджувальні вислови (так, згоден, добре...). Однак ці слова несуть смислове навантаження, вони виринають і буває, що зникають у часі, а наше слово-паразит "власне", неначе хоче жити вічно. Здивуєтесь, але воно вживалось і вживається вже багато років. У літературі! Багатенько митців не знати за що полюбили це слово й не змогли та не можуть його позбавитися, тим самим слугують прикладом для тих же спортивних коментаторів. Що тут скажеш, коли такий-то відомий теж не гребував цим паразитом, чому й нам не можна?

А ще... Хтось останнім часом заніс новий вірус у нашу мову. Замість слова "сідниці" стали безсоромно вживати: "с — — — а" та "д — — а". Заполонили ледь не весь медіапростір, підхопили немов інфекцію швидкоповзучу. Герої Нечуя-Левицького – Кайдаші могли б згоріти від сорому, адже навіть у постійних запеклих сварках автор не наділяв їх такими словами.

За сороміцькими словами йдуть-спішають, не відстають вульгарні описи інтимних

стосунків. Якось у кіно в один день із подібним покінчили. В нашому й зарубіжному! Наче за клацанням чийхось пальчиків. Раз – і у всіх сценах у ліжку почали актори зніматися одягненими, в білизні, дехто навіть у шкарпетках. А в літературі чомусь продовжується. Письменники й письменниці немов навипередки гоняться за найбільш вульгарним описом, не гребують нічим, і при цьому хочуть, із шкури пнуться, аби їхні твори включили в шкільну програму.

Є підстави вважати, що слово-паразит "власне" запозичене нами з російської ("собственно гаваря"). Може хоч таке твердження зупинить деяких наших інтелігентів?

Хотілося б! А ще хотілося б пам'ятати Максима Рильського: "Як парость виноградної лози, плекайте мову. Пильно й ненастанно політь бур'ян. Чистіша від сльози вона хай буде...".